EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 5. 2015
COM(2015) 214 final

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

v súlade s článkom 395 smernice Rady 2006/112/ES

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

v súlade s článkom 395 smernice Rady 2006/112/ES

1. KONTEXT

Podľa článku 395 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len „smernica o DPH“) môže Rada konajúc jednomyseľne na návrh Komisie povoliť ktorémukoľvek členskému štátu zaviesť osobitné opatrenia odchyľujúce sa od ustanovení tejto smernice s cieľom zjednodušiť postup výberu DPH alebo zabrániť určitým formám daňových únikov alebo vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Keďže sa týmto postupom stanovujú v súlade s ustálenými rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora[1] odchýlky zo všeobecných zásad DPH, tieto odchýlky by mali byť primerané a rozsah ich pôsobnosti by mal byť obmedzený.

Listom, ktorý Komisia zaevidovala 12. februára 2015, Taliansko požiadalo o povolenie zaviesť opatrenie odchyľujúce sa od článku 193 smernice o DPH. V súlade s článkom 395 ods. 2 uvedenej smernice Komisia informovala o žiadosti podanej Talianskom ostatné členské štáty listom zo 16. marca 2015. Listom zo 17. marca 2015 Komisia oznámila Taliansku, že má všetky informácie, ktoré považuje za potrebné na posúdenie žiadosti.

Taliansko žiada o povolenie uplatniť mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti so všetkými dodávkami tzv. veľkým maloobchodníkom.

2. PRENESENIE DAŇOVEJ POVINNOSTI

Osobou povinnou platiť DPH podľa článku 193 smernice o DPH je zdaniteľná osoba, ktorá dodáva tovar alebo poskytuje služby. Účelom mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti je presunúť túto povinnosť na zdaniteľnú osobu, ktorej je dodaný tovar alebo ktorej sú poskytnuté služby.

3. ŽIADOSŤ

Taliansko žiada na základe článku 395 smernice o DPH, aby mu Rada, konajúc na návrh Komisie, povolila uplatniť osobitné opatrenie odchyľujúce sa od článku 193 smernice o DPH, pokiaľ ide o uplatnenie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodávkami tzv. veľkým maloobchodníkom, čo je pojem, ktorý odkazuje na hypermarkety, supermarkety a diskontné predajne (hard discount stores), ktoré by sa určili podľa ich kódu činnosti. Odchýlka by sa uplatňovala na všetky typy spotrebného tovaru dodávaného týmto veľkým maloobchodníkom a určeného na predaj veľkými maloobchodníkmi konečným spotrebiteľom. Keďže opatrenie závisí od povolenia Rady, nenadobudlo ešte v Taliansku účinnosť.

4. STANOVISKO KOMISIE

Keď Komisia dostane žiadosti v súlade s článkom 395, preskúma ich, aby sa uistila, či sú splnené základné podmienky na to, aby sa im vyhovelo, t. j. či sa navrhovaným osobitným opatrením zjednodušia postupy pre zdaniteľné osoby a/alebo daňovú

[1] Pozri napr. vec 489/09, bod 27.

správu alebo či sa návrhom zabráni určitým druhom daňových únikov alebo vyhýbania sa daňovým povinnostiam. Komisia v tejto súvislosti vždy zaujala rezervovaný a obozretný postoj, aby zaistila, že odchýlky nenarúšajú fungovanie všeobecného systému DPH, majú obmedzený rozsah pôsobnosti, sú nevyhnutné a primerané.

Akákoľvek odchýlka od systému rozdelených platieb môže teda predstavovať len krajné riešenie a mimoriadne opatrenie v doložených prípadoch podvodov a musí poskytovať záruky, pokiaľ ide o nevyhnutnosť a výnimočnú povahu udelenej výnimky, dobu trvania opatrenia a osobitnú povahu príslušných výrobkov. Mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti sa nemá používať systematicky na kompenzovanie nedostatočného dohľadu zo strany správcu dane niektorého členského štátu.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že politikou Komisie je zvažovať odchýlky od mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti len vtedy, ak príslušný tovar zároveň nemôže dosiahnuť konečnú spotrebu, slabý daňový poplatník na začiatku obchodného reťazca je nahradený silným daňovým poplatníkom a neexistuje riziko, že sa podvodné konanie presunie na úroveň maloobchodu alebo do ostatných členských štátov, ktoré tento mechanizmus nevyužívajú.

Žiadosť je založená na makroekonomických údajoch poskytnutých Talianskom, ktoré naznačujú, že stupeň daňových únikov je v odvetví maloobchodu približne o 11 % nižší než za ekonomiku ako celok (16,04 % v porovnaní s 27,12 %). Od presunutia záväzkov na časť maloobchodu (t. j. na veľkých maloobchodníkov) Taliansko očakáva zvýšenie príjmov z DPH.

Po prvé, Komisia nemá dôvod pochybovať o tom, že takéto globálne a nerozlišujúce uplatnenie mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti na veľmi veľký počet výrobkov, ktoré sú v tomto prípade určené najmä na konečnú spotrebu, by sa stále mohlo považovať za osobitné opatrenie v zmysle článku 395 smernice o DPH.

Okrem toho, v prípade potreby možno poukázať na to, že sa nepreukázala povaha ani rozsah možných konkrétnych problémov s podvodmi v súvislosti s dodávateľmi (časť ktorých sú sami veľkými a strednými podnikmi) pre odvetvie veľkého maloobchodu. Nie je preto zaistené, že mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti by bol v tejto súvislosti vhodným opatrením, pretože tento mechanizmus, hoci môže byť vhodný napr. pre prípady „kolotočového podvodu“, neumožňuje bojovať proti všetkým formám podvodov (ako je tzv. „čierna ekonomika“, ktorá funguje bez plnenia akýchkoľvek povinností spojených s DPH) alebo všeobecne proti iným príčinám nevybrania DPH. V tejto súvislosti má Komisia vážne pochybnosti o tom, že by požadované opatrenie malo pozitívny dosah, ktorý talianske orgány očakávajú.

Talianske orgány okrem toho nepreukázali, že druh príslušného tovaru je takej povahy, ktorá by mohla znemožniť vykonávanie auditov prostredníctvom bežných kontrolných prostriedkov, čím by sa odôvodnila potreba zaviesť mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti.

Prenesením záväzkov platenia DPH v plnej výške v prípade značnej časti spotrebiteľského trhu v súvislosti s tovarom určeným na konečnú spotrebu na maloobchodnú úroveň by sa pravdepodobne presunulo podvodné konanie na danú maloobchodnú úroveň bez akejkoľvek záruky, že by skutočne malo aj pozitívny dosah. Je tiež pravdepodobné, že by opatrenie viedlo k presunutiu podvodného konania do ostatných členských štátov tým, že by umožňovalo získať tovar „bez DPH“ v rámci mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti (z ekonomického hľadiska) s cieľom predať ho na čiernom trhu kdekoľvek v Európskej únii.

Na základe týchto skutočností sa Komisia domnieva, že udelenie výnimky v tejto oblasti nie je odôvodnené.

5. ZÁVER

Na základe uvedených skutočností Komisia vznáša proti žiadosti Talianska námietku.